GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 PRETPLATA ZA INOSTRANSTVO TROMJES. DIN. 45

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA I | ŠIBENIK, 8 DECEMBRA 1933 | BROJ 46

Za poboljšanje našeg ribarstva

Ribarsko zakonodavstvo u našoj državi nije još ujedinjeno. Postoje još razni pravni propisi za razne pokrajine, pa i ovi propisi ne odgovaraju ni prilikama u pojedinim krajevima, a ni načinu današnjeg ribarenja

U našoj kraljevini postoji oko 12 raznih ribarskih zakona, pa je njihova unifikacija postala prijeka potreba.

Ministarstvo poljoprivrede i voda osjetilo je ovu znatnu prazninu, pa je odredilo specijalnu komisiju koja radi na donošenju jedinstvenog ribarskog zakona za cijelu državu. Ova komisija u svom projektu predlaže, da novim zakonom bude riješeno pitanje kome će u buduće pripadati ribarsko pravo u javnim vodama. Oni naime nalaze, da bi trebalo u novom projektu zakona ostaviti ribarska privatna prava nedirnuta: ribarsko pravo u javnim vodama da pripada državi, odnosno banskoj upravi, a u privatnim vodama vlasniku vodotoka. Privatnim vodama smatra projekat zakona ribnjake, poluribnjake, bare i njihove odvodne kanale ili potoke, dok teku na privatnom zemljištu. Nadalje projekat ukida slobodni ribolov koji još postoji u nekim javnim vodama. U javnom interesu može država iskorišćavati ribarsko pravo na javnim vodama. Osim svega ovoga, projekat u svojim odredbama izjednačuje pravno stanje ribarstva u našoj državi, priznavajući sva do sada stečena ili postojeća ribarska prava. Na kraju se u projektu govori o administrativnim ustanovama i tamo se ustanovljuje Centralna ribarska uprava pri Ministarstvu poljoprivrede, te ribarski otsjeci kod banskih uprava. U svakoj banskoj upravi radiće Savjetodavni ribarski odbor sastavljen od zastupnika ribarskih organizacija.

Ovaj projekat je već ispučen od nadležnih mjerodavnih faktora i biće upućen Skupštini na rješavanje i izglasavanje.

Privredni značaj našeg ribarstva.

Ako uzmemo da pomorsko ribarstvo proizvodi godišnje oko 7, a slatkovodno oko 8 miliona kilograma ribe, i ako pretpostavimo da se cijela ova proizvodnja potroši u Jugoslaviji, onda dolazi na svakog stanovnika nešto više od 1 kg. ribe.

Oko 15.000 naših profesionalnih ribara na Jadranu, i oko 2.000 ribara iz sporta, vrši gotovo isključivo obalni ribolov. U ovom ribarenju zaposlena su 2 parobroda, oko 80 motornih lađa i preko 5000 lađa na vesla i jedro.

Po svojim metodama naš ribolov je upravljen u četiri smjera: 1) na lov pelagične ili plovuće ribe. Ovaj lov je pretežno sezonski i vrši se većinom u toplija godišnja doba. Za lov tunja, luca, polanda i trupača upotrebljavaju se stalne tunolovke na dočeк, pretezi, palandare, šabakuni i palandare protegače, velike kalifornijske plivarice it.d.; 2) na lov betonske ribe, na mekušce i rakove; 3) na gajenje betonske ribe, školjkaša i rakova i 4) na lov koralja i spužvi.

No i pored velikog broja naših profesionalnih ribara, i pored dovoljne količine ribe koja se godišnje lovi, prihodi su maleni i ne mogu ekonomski da podignu naše ribare. I dan danas naši ribari love kao što su lovili njihovi stari, primitivno i neracionalno. Kad bi se pak, naš ribar, mogao poučiti u racionalnom lovljenju i spremanju ribe, te kad bi mu se stvorila mogućnost da dođe do savršenijih sprava i osigurao izvoz, prihodi bi se u velikoj mjeri povećali i doprinijeli bi ekonomskom boljitku kako našeg ribarskog staleža, tako i krajeva u kojima ribari pretežno žive. A uz ovo, ako bi se pristupilo racionalnom gajenju kamenica i mušalja, onda bi se prihodi još više povećali. Za krajeve našeg primorja, kao uostalom i za čitavu našu privredu, pitanje unapređenja našeg ribarstva vrlo je važno, i njemu treba pokloniti najveću pažnju. Mi bi trebali da uzmemo primjer od drugih zemalja, na primjer od Norveške, Holandije, Belgije, Sjedinjenih američkih država, Francuske, Engleske i Italije, koje od ribarstva crpe nevjerovatno velike koristi, i da pođemo njihovim stopama. Samo od prodaje kamenica i drugih školjaka, francuski ribari i francuska ribarska industrija dobiva godišnje preko 150 miliona franaka, a ako se uzmu prihodi od prodaje drugih riba, ova bi se suma morala povećati za dva do tri puta. Racionalno i smišljeno uređeno, naše ribarstvo bi dalo zaposlenja i dobre zarade hiljadama naših ribara, a osim toga riba dobro spremljena, i ured na mogla bi se u mnogo većoj količini iskorišćavati za ishranu stanovništva.

Da bi se sve ovo postiglo, potrebno bi bilo otvoriti stručne ribarske škole, stvoriti stručni kadar učitelja, koji bi putovali po mjestima naseljenim ribarima i održavali ribarske tečajeve na kojima bi se ribari upućivali savremenom i racionalnom lovljenju, spremanju, uređenju i pakovanju ribe i drugih ribljih proizvoda. Zatim bi trebalo oprostiti uvoznu carinu na materijal koji se uvozi u našu zemlju a koji se iskorišćava za ribarstvo. Osim toga treba nastojati da se osnuje što više ribarskih zadruga, i ove moralno i materijalno potpomagati. Našu domaću ribarsku industriju štititi od konkurencije moćnijih i jačih inostranih industrija, a po potrebi stvarati i novu industriju. Kada bi se sve ovo uradilo, onda bi se naše ribarstvo podiglo na onaj stepen na koji se može podići, jer imamo more bogato dobrom i raznom ribom, lovački elemenat zdrav i vješt, i sve druge uslove.

U novom projektu zakona trebalo bi da se o svemu ovome povede računa i da se sve ovo predvidi, te da od njegovog stupanja na snagu počne nova era u našem ribarstvu, era njegovog napredovanja, koje će ekonomski koristiti i pojedincu u državi.

V. G.

Uredbe o novčanim zavodima

U svrhu saniranja privrednih prilika izdano je više uredaba iz kojih donosimo najvažnije:

Svaki novčani zavod kome je dozvoljeno odlaganje plaćanja dužan je u roku od 3 mjeseca zatražiti da mu se odobri daljno odlaganje plaćanja. Odlaganje plaćanja može se dobiti za 5 god., a odnosi se samo na stare dugove.

Novčani zavodi koji se koriste uredbom o zaštiti novčanih zavoda i njihovih vjerovnika dužni su da troškove režija kao osobne tako i stvarne snize na najmanji iznos, koji još omogućava nesmetano vođenje poslova. Ministar trgovine i industrije po mišljenju komisije koja izvrši pregled novčanog zavoda i po saslušanju novčanog zavoda donijet će odluku o tome koliki bi trebao da bude režijski trošak.

Uredba o maksimiranju kamata

Novčani zavodi na području svake banovine dužni su u roku od mjesec dana odrediti najvišu kamatnu stopu na pozajmljeni novac. Ti mogu biti najviše za 5 posto veći od eskontne stope Narodne Banke. Kamate mogu biti različite za pojedine krajeve banovine ili za pojedinu vrst novčanih zavoda. Ugovor o kamatama preko maksimalne stope ništavan je.

Uredba o smanjenju režije privrednih poduzeća

Svako poduzeće može otkazat službu vodećim činovnicima sa šestmjesečnim otkazom. Otpravnina se može isto sniziti na šest mjeseci. Kod svakog trgovačkog suda postavlja se izabrani sud za cijelo područje za rješavanje plaćevnih i službovnih odnosa između činovnika i preduzeća. Sniziti plaću i otpravninu mogu ona poduzeća koja su uslijed krize morala znatno smanjiti svoju djelatnost, pa ako ne dođe do sporazuma između preduzeća i namještenika pitanje rješava Izabrani sud.

Senzacija za Sibenik! ☛ ☛ Svaku veče velegradski program!

Damen-kapela Strugar
8 prvorazrednih ženskih sila i 4 muških

BALETI i AKROBACIJE
prvorazredne sile svjetskih varietèa

U KAVANI „ASTORIA"

OGLAS

Banovinska Bolnica u Šibeniku treba 200 (dvije stotine) pari cipela od kože po uzorku koji se može da vidi kod ekonomata bolnice svaki dan za vrijeme uredovnih satova, pa se pozivlju zainteresovani, da do 15 decembra 1933 podnesu ovoj upravi propisno taksirane ponude za isporuku ove obuće

Uprava Banovinske Bolnice
Šibenik, 2 decembra 1933.
Upravnik: *Dr. Machiedo.*

Prof. P. L. Samojlović o

OSVAJANJE ARTIKA

Između pustih obala sjeverne Eurazije, divljeg kanadskog kontinenta i vječnim ledom pokrivenog Grenlanda zatvoren je centralni polarni bazen - Sjeverno Ledeno More, koje zauzima stotine hiljada kvadratnih kilometara. Njegove ledene vode su pokrivene santama leda, koje su u stalnom kretanju. Mnogo milja duga ledena polja, koja snježnim kristalima blistaju pod zracima „zubatog“ sunca, haotično nagomilan led, ledena brda, koja se ćutke izdižu nad bijelom pustinjom, sve to su bile još nedavno neprebrodive smetnje za čovjeka.

Ljudski duh se međutim nije mogao pomiriti s egzistencijom širokih prostranstava kontinenta i mora, koja još nisu bila posjećena od ljudi. Socijalno ekonomski uslovi, koji su zavladali u južnijim krajevima, primorali su čovječanstvo, da osvoji sjeverne rajone; tom prilikom su krajevi, koji su za čitavu eru ljudske istorije smatrani za daleki sjever, postepeno kolonizirani i postajali su poprište životvorne ljudske djelatnosti. Dovoljno će biti spomenuti, da su još oko polovine XIX stoljeća krajevi oko Bijelog mora i murmanska obala smatrani takoreći za nepristupačne i daleke predjele. 1933 godine su sovjetski brodovi prvi put doplovili do ušća Lene i odvezli tamo robu potrebnu za Jakutsku, a ledolomac „Krasin“ je prvi put u istoriji arktične plovidbe prevalio u toku jednog ljeta put od Lenjingrada do ušća Lene i natrag.

Trudom bezbrojnih polarnih ekspedicija su riješeni ne samo mnogi naučni problemi, nego su izgradnjom civilizacije obuhvaćeni i najudaljeniji rajoni dalekog sjevera. Danas imamo na Špicberškim ostrvima uspješno predzeće za produkciju kamenog uglja, na Novoj Zemlji su otkriveni rudnici raznih metala, na ostrvu Vajgaču se kopa olovo, u pečerskom rajonu je pristupljeno eksploataciji bogatih majdana kamenog uglja i još dalje na istoku je ispitan tunduski bazen kamenog uglja na Jeniseju, ležišta rude kod Novorilska, jakutski bazen kamenog uglja i najzad razna bogata ležišta rude na Čuhotskom poluostrvu. Razumije se za kratkih petnaest godina sovjeti nisu mogli potpuno osvojiti te prostrane krajeve, koji bi mogli primiti u sebe nekoliko desetina evropskih država, ali ipak je tamo svršen velik pionirski posao, koji pokazuje grandioznu mogućnost dalje djelatuosti na dalekom sjeveru. S obzirom na zadatak, koji su vlada i stranka istakle u cilju probijanja sjevernog pomorskog puta, sovjetski istraživači se zanimaju u prvom redu rješavanjem saobraćajnog problema. U tom komplikovanom radu se trude da iskoriste sva sredstva savremenog saobraćaja.

„Krasinov“ put za Nobilovom ekspedicijom pre pet godina je pokazao, šta može učiniti aktivan parobrod, u drugim riječima ogroman ledolomac u borbi s ledom. Od tog puta sovjetski istraživači su počeli u svom radu na dalekom sjeveru upotrebljavati sve više ledolomce i druge oklopljene brodove. Imena tih brodova su postala poznata daleko izvan granice Sovjetskog Saveza. Plovidbe „Sibirjakova“, „Rusanova“ i „Maliginа“ su omogućile, da se u srazmerno kratkom vremenu posjete mjesta, koja su vijekovima bila zavijena u tamu. Tim plovidbama su dospjeli i do najudaljenijeg kraja, do zemlje Franje Josifa i danas je s tom zemljom uspostavljen redovan saobraćaj.

Neobično su porasli i zadaci avijacije na sjeveru. Dok su Amerika i zapadne Evropske države ludovale za rekordima, sovjeti su stavili avijon u službu svoje privredne organizacije i već 1924 godine su sovjetski aeroplani vršili izviđačku službu nad sovjetskim karskim ekspedicijama, t. j. nad brodovima. koji su plovili iz Evrope do ušća Oba i Jeniseja. Letovi nad Sjevernim Polarnim Morem, krstarenje nad divljim Sibirom s juga na sjever i sa istoka na zapad i natrag, letovi u najtežim uslovima maglovite polarne atmosfere i oštre arktične zime, pretvorili su pojedine junačke pokušaje u mogućnost organizacije sada već ostvarenog regularnog saobraćaja zimi i ljeti na dalekom sjeveru. Let Zeppelina preko arktičnih krajeva, kada je to ogromno tijelo za 105 sati preletjelo 11.000 kilometara, dokazao je odlične osobine dirižabla. Uvjereni smo — veli profesor Samojlović — da ćemo za najkraće vrijeme upotrebiti sopstvene sovjetske dirižablove, da riješimo mnoge naučne probleme i da sjeverom zavladamo ekonomski.

Kakve ciljeve imamo pred sobom studirajući arktične krajeve. Danas je već uopće poznato od kakvog su značaja sjeverni meteorološki i akrološki uslovi za južnije geografske širine. Cikloni (oblast niskog pritiska u arktičnim krajevima) imaju ogromnu dužinu i radi blagovremenog predviđanja ciklona treba osnovati posmatračke stanice u polarnim krajevima. Tačne zabilješke će dopuniti naše znanje o kretanju vazduha prilikom cirkulacije oko zemljine kugle i još više će olakšati pretskazivanje vremena na duže vrijeme, što je od neobično velikog praktičnog značaja. U vezi s razvitkom aeroloških posmatranja, t. j. ispitivanja nad visokim slojevima atmosfere i u vezi s razvitkom radio veza utvrđena je egzistencija jedne ili nekoliko slojeva atmosferi, vodiča elektrine u velikoj visini, što je vjerovatno u vezi s radijacijom sunca i s pojavom sjeverne svjetlosti, kao i s postankom magnetskih bura. U arktičnim krajevima razumije se nećemo ograničiti samo na geofizikalna posmatranja. Posmatranje hidmoloških prilika u sjevernim polarnim morima je ne samo od velikog naučnog znanaja, nego ima i veliku praktičnu vrijednost, jer je pored hidrobiologije, t.j. proučavanja faune i flore u moru, u pitanju i proučavanje industrijskih mogućnosti na južnijim širinama. Osim tih zadataka treba riješiti i pitanje „sumnjivih“ zemalja: zemlje Sannikova na sjevero-istok od novosibirskih ostrva i zemlje Tikigen između Indigirke i Kolime i definitivno ispitati razne bijele mrlje na mapi azijskog sjevero istoka. U toku idućih pet godina te bijele mrlje s mape će nestati.

E. P.

Dnevno svježe RABUSOVE HRENOVKE. Prave kranjske kobase. Samoprodaja čajnog masla marka ZVONO. Užički kajmak. Čajkovački ovčji sir. Specijaliteti „Rusli“ sa kapulom. — Razni sirevi. Dnevno svježa kuhana šunka. - Sirova Sibenska šunka.- Malesac u bloku od vlastitih zdravih krava muzara u Bačkoj, uvijek svjež. - Sve ostale delikatese, sardine, konserve i marmelade. — Sve uz sniženu cijenu zbog odlaska na „Sjeverni Pol“.
Zora Mayovski Cukela - ŠIBENIK

HOTEL DE LA VILLE
— Šibenik —
Moderno preuđešen. Cijene umjerene.

Smrt člana slovenskog instituta prof. N. S. Zekulina.

Poslije duge i teške bolesti umro je 30 novembra u Ženevi-Laussani član Slovenskog instituta u Pragu, istaknuti ruski nacionalni ekonom. profesor Sergjejević Nikola Zekulin, koji je posljednih deset god na svoga života posvetio većinom studiranju ekonomskog života država Male antante.

Dr. Zekulin spada među one ruske naučenjake, koji su u svoj naučni rad počeli u Rusiji, ali su ga razvili tek izvan granica svoje otažbine. Rodio se 25 maja 1892 godine u kurskoj guberniji.

U martu 1925 godine je imenovan za privatnog docenta ruskog pravnog fakulteta u Pragu. 1927 godine je s potporom Rašinovog fonda izdana njegova knjiga „Čehoslovačka valuta od reforme dr. Rašina sve do osnivanja čehoslovačke Narodne banke. Ujedno je sarađivao u mnogim naučnim privrednim institucijama i na publicističkom polju. Njegovi članci, uvjek jasni i točni objavljivani su u bezbrojnim jugoslovenskim i inostranim poljskim, rumunjskim, francuskim i ruskim listovima, potpisivani njegovim punim imenom ili šifrom „doc. N. Z.“

1928 godine je pozvan na visoku trgovačku školu kao suplent ruskog jezika. Posljednih godina je bio saradnik lista „Journal de Jenevc“ i već za vrijeme svoje bolesti je završio knjigu „Sistem sovjetske provrede“ koja je ostala u rukopisu.

Iza dr. Zekulina je ostala udovica s dva nezbrinuta djeteta.

— Slava mu i pokoj vječni! —

Interes u Americi za naš buhač

Pri završetku radova u unutrašnjosti zgrade laboratorija za analizu buhača, došli su iz USA dva ugledna stručnjaka za buhač dr Gnadinger i Holler. Oni žele da upoznaju klimatske i terenske prilike gajenja buhača kod nas, i da po tom ocijene njegovu kvalitetu. Na raspoloženju im je šef instituta ing. Kečug, koji im daje potrebite informacije. Ovih dana posjetio je i ban dr Jablanović institut, uvažajući veliku privrednu važnost izvoza buhača. Ban je zatekao američke stručnjake upravo na radu, srdačno ih pozdravio u ime naše zemlje i interesirao se za kvalitetu buhača i njegovu prodju. Ujedno im se zahvalio na interesu, koji pokazuju za naš buhač, kao i za pomoć, koju su ukazali pri instalaciji potrebitih aparata. Na kraju ih je zamolio da na povratku u USA porade na uspostavljanju što jačih trgovinskih veza za izvoz našeg buhača u USA.

U SSSR se gradi novi stratostat

Javljaju iz Lenjingrada, da je na sjednici Akademije nauka, posvećene 150 godišnjici prvog ljeta na zemljinoj kugli, profesor Nolčanov podnio referat o svom projektu za izgradnju potpuno automatskog stratostata, snabdjevenog automatskim instrumentima, koji će preko radija slati svoje zabilješke iz stratosfere. Plan profesora Molčanova je već odobren, sredstva za gradnju novog stratostata su nabavljena, a već su započeti i pripremni radovi. Novi stratostat će biti izrađen u Lenjingradu još ove zime.

Skautizam i njegov cilj

Mjeseca novembra 1933 reorganiziran je steg skauta Kraljevine Jugoslavije u Šibeniku. Odaziv među našom omladinom je bio velik tako da se je do danas upisalo oko 100 izvršujućih članova oba spola. Građani prateći rad svoje omladine, a znajući poziv i ciljeve skautizma, svesrdno su pristupili ovoj akciji oko reorganiziranja stega, te je i samo građanstvo počelo u njemu učestvovati, tako da do danas steg broji oko 50 podupirajućih članova uglednih porodica iz građanstva. O skautizmu ne možemo mnogo govoriti već da napomenemo najglavnije što je potrebno o samom cilju.

Skautizmu je cilj da potpomogne postojeće organizacije, kao što su pleme, narod, porodica, crkva i škola, zalaganjem dječje nezaposlene energije u igrama na čistom zraku i aktivnostima kulturne i praktične vrijednosti. Cilj skautskog pokreta je stvoriti karakter koji je neophodan za uspješan život. Skautski pokret želi da stvori potrebne uslove i da razbudi plemenite ambicije u srcima dječaka i djevojčica, a to se postiže radom i igrama u prirodi, polju i šumi. Tako od omladine stvara dobre građane i građanke. Skautizam je proces stvaranja pravih ljudi umno, moralno i fizički jakih od pravih dječaka pomoću pravog programa rada. Skautizam teži da veže bratstvo dječaka cijeloga svijeta da se ti isti upoznavanjem zavole i tako budu zalog za mir među narodima.

Stegu na čelu stoji uprava od: gg. Abramovića Zvomimira kao starešina i Marka Šupuka kao stegovođa. Nadati se da će cij. građanstvo znati procijeniti cilj i rad skautizma i svoju djecu slati među njihove redove, gdje će naći zabave, zadovoljstvo i duševne razonode.

Skauti.

Velika autostrada preko čehoslovačke republike

Na proljeće iduće godine će biti završena velika autostrada, koja vod iz Berlina preko Praga u Beč. Sekto te autostrade preko Čehoslovačke Republike je najveći. Taj sektor je ve skoro gotov i preostaje još samo ma li komadić između Tabora i Nov Bistrice, koji će biti dovršen na pr ljeće. Nova autostrada će znatno lakšati međunarodni automobilski s obraćaj u srednjoj Evropi i omog ćiće joj brži automobilski saobra između Praga i između Berlina i B ča. Nova autostrada je građena najmoderniji način i isključuje gućnost da će drugi vehikli sme na toj stradi brzom automobils saobraćaju.

OGLAS!

Kod uprave drž. ergele „Vr Biograd n.m prodaje se dne 16 cembra 1933. god. putem javne tacije, koja će se održati na licu sta u Jankolovici u 10 sati prij dne, prekobrojna ždrla kobila i h

Natjecatelji polažu pri licitaci uciju naši državljani din 200, a din 400.

Uvjeti se mogu vidjeti svako nog dana kod Uprave ergele.

Uprava drž. erg. „ Biograd n m.

Prodaju se ukusna, trc vrtna vrata iz čelika, te ko metara čelične rešetk.

DOMAĆE VIJESTI

KINO „BALKAN“ prikazuje u petak i subotu 100% njemački veletonfilm „MAJKA“ Velepjesam materinske ljubavi.

U nedjelju i ponedjeljak HAROLD LOYD u svojoj najuspjelijoj tonkomediji „LUD ZA FILMOM“

Božićni broj našeg lista izaći će povećan sa vrlo odabranom sadržinom i reklamnim dielom.

Svi koji žele da njihovi prilozi uđu u list treba da nam iste dostave najdalje do 18 ov. mj.

Ovaj broj štampaćemo u dvostrukom broju primeraka.

Oglasi za ovaj broj primaćemo najdalje do 21 decembra, te oni koji žele da svoje oglase imaju u našem listu umoljavaju se da nam iste što prije dostave.

Još naša pošta nije dobila dovoljan broj listonoša. Većina grada dobije poštu tek jedan put na dan, pa nije ni čudo, kada se čitava pošta, u gradu od 18000 stanovnika, stavi na leđa petorici ljudi, koji da imaju i bicikle nebi na vrijeme podijelili poštu. Još jednom apelujemo na nadležne, da se već jednom uredi pitanje listonoša i podjela pošte, onako kako je to uređeno po ostalim mjestima manjim od Šibenika.

Sokolska glazba u Šibeniku priredjuje uoči rodjenja Nj. Vel. Kralja svoju tradicionalnu večeru.

Ovogodišnji izvoz vina i nagrađeni izlagači na Zemaljskoj izložbi u Beogradu. U mjesecu listopadu i studenome ove godine bilo je izvezeno 160 vaguna vina, dok lanjske godine u istim mjesecima 98 vagona. Potrošnja vina i izvoz ove godine bio je za dvostruko veći od lanjskoga, uzrok je tome, vrlo dobra vrsta, gradacija je vina varirala ove godine od 11°50—13° gradi. Iako je vino ove godine mnogo dobilo na kvaliteti, ali zato se mnogo izgubilo na kvantiteti zbog ovogodišnje suše.

Na Zemaljskoj izložbi vina i voća u Beogradu, šibenski vinogradari dobili su velik broj nagrada, u prvom redu dolazi Tambača Ante p. Josipa, koji je nagrađen sa dvije zlatne i jednu srebrnu medalju i jednu pohvalnicu, ostali nagrađeni vinogradari u Šibeniku: Braća Baranović Antina pohvalnicu, Braća Batinica Mato 2 srebrne; Braća Zenić p. Jose 2 srebrne i pohvalnicu, Braća Zjačić p. Marka 3 srebrne, Grubišić Pera p. Grge zlatna. Iliadica Joso p. Male srebrna, Marišić Špiro p. Krste pohvalnica, Ninić Tome p. Ive pohvalnicu, Stošić Miće p. Ive pohvalnicu, Trlaja Jozo p. Dume zlatna, srebrna pohvalnicá, Braća Trlaja p. Šime srebrna.

Glib po Šibeniku. Ma koliko se pisalo i govorilo, sve ostaje glas vapijućeg u pustinji, zar zbilja nadležtva ili ne vide ili neće da vide upravo nemoguć glib po svim ulicama Šibenika, ne samo sporednim već i najglavnijim. Državna cesta od Građe pa sve do banovinske bolnice jednostavno je neprohodna, čovjek se zaglibi upravo strašno, još kudikamo više kad prođe koji auto ili kar. Do nadleštva je da uredi tu cestu, pa da čovjek dođe čist barem do suda i bolnice.

„TESLA“ tonkino prikazuje danas 8 decembra slager operu: NOC PRIJE ZARUKA — Liane Haid.

M. F. D. „Kolo“ priređuje 16 ov. mj. vokalni koncerat u gradskom kazalištu. Program koncerta bit će objavljen u iduć m broju.

Udruženje trgovaca za srez Šibenik održalo je sjednicu 4 decembra na večer, glede stanovišta šibenskih trgovaca prema prjedlogu novog zakona o neposrednim porezima. Sjednici su prisustvovali delegati Udruženja zanatlija i pretsjednik Trgovinske Komore u Splitu g. Miloš Šupuk. G. Šupuk iznio je stanovište i zaključke komore u Splitu prema prijedlozima novog zakona o neposrednim porezima novog zakona o neposrednim porezima. Udruženje trgovaca u Šibeniku konstatiralo je da novi prjedlozi zakona o neposrednim porezima, najviše pogađaju malog trgovca i srednji stalež, koji bi morao biti temelj prividnog stanja u državi. Udruženje se jednoglasno priklanja rezoluciji izdanoj od Saveza trgovačkih udruženja u Beogradu u kojoj se traži od nadležnih faktora, da spomenuti prjedlozi novog zakona ne budu uvjereni.

Ruski izbjeglica prestavlja se kao profesor

Dana 9 oktobra 1933 g. doputovao je iz Drniša u Šibenik Genadije Krasnov Ilijon, ruski izbjeglica. Krasnov po svom dolasku u Šibenik upoznao se je sa ovomjesnim profesorima, kojima se pretstavljao kao novoimenovani profesor na preparandiji. Hranio se čitavi mjesec dana u gostioni „Maribor“ obećavši da će platiti na kraju mjeseca, jednako je obećao i za stan. Ali kad je mjesec prošao a kako Krasnov nije ništa platio, jednako nije se više ni pojavljao, vlasnik „Maribora“ obratio se i a direktora preparandije, direktor razabravši da se radi o varalici obratio se na policiju. Krasnov od organa gradskog prestojništva bio je uhvaćen u momentu kad je htio otputovati. Poslije na policiji ustanovilo se da je prevario jednog profesora za 100 d. jednako je varao i po ostalim gradovima. Krasnov je pritvoren u policijskom zatvoru.

Zbog krijumčarenja uhvaćena je od organa prest. grad. policije Jurka Bilić Radić rodj. Đerek iz Mravica.

Lične vijesti. Kapetan Fregate g. Roneh francuski voini ataše pri francuskom poslanstvu u Beogradu, doputovao je u Šibenik po službenom poslu.

Sokolsko društvo Mandalina prostavilo je na osobit način 1 prosinca, a uoči sv. Nikole priredilo zabavu.

SOKOLSTVO

1 decembra mandalinski je sokol korporativno prisustvovao blagodarenju, povorci selom, održao svečanu sjednicu, a u več. r priredio akademiju. Sudjelovali su odaslanici Kr. mornarice, mornarička glazba i seoske vlasti uz prisutnost seljana. Sve je proteklo u najlipšem redu i oduševljenju, pa je moralno i nacjonalno povoljno djelovalo na prisutne i gledaoce.

Akademija je večer privukla sila svijeta, pa mnogi nisu imali mjesta. Proslov je održao star. Vlahović. Program se akademije sastojao od 11 tačka. Prestavljalo se Stari Kralj. Deklamacije, prestava i vježbe svih kategorija izvedene su na opće zadovoljstvo, pa je bilo odobravanja i klicanja.

Na 5 XII priredila se Nikolina večer sa deklamacijama i proslavom sv. Nikola. Svirao je tamburaški zbor. Dvorana je bila prepuna. Sv. Nikola se je silno izmorio dok je podjelio 173 dara. Djeljenje darova uz opomene i pohvale trajalo je 1.30 sat. I s ovom priredbom prisutni su bili potpuno zadovoljni. Osobita zahvalnost „Sv. Nikoli.“

IZ SUDNICE

Erceg Marko p. Andrije iz Lozovca na zemlji zv. „Barišća“ napao je na 12-godišnjeg djećaka Danu Gulina, sina Josina također iz Lozovca, te mu je nanio više teških ozleda po tijelu, te je isti prenešen u banovinsku bolnicu, a Erceg u sudbenu tamnicu.

Erceg Marko pravi se lud, a možda da i faktično jest, to će ustanoviti liječnici-vještaci.

Širite „Narodnu Tribunu“

„TESLA“ TONKINO. — U subotu 9 decembra u 9 sati na večer svečana premijera najlijepšeg filma ove sezone:

PJESME MOJE ĆEŽNJE

pjeva MARTHA EGGERT i tenor bečke opere: HANS JARAY

SPORT

Bilans Osvitovih igara prigodom — 25-utakmice. —

U ovo kratko vrijeme, tek nekoliko mjeseci od osnutka kluba, „Osvit“ je odigrao 24 utakmice, od tih 2 prvenstvene, 21 prijateljsku i 1 internacionalnu. Uzevši u obzir razne neprilike, bilo sa finansijske strane bilo terenske nemogućnosti i ostalo, vrlo velik rad. Od tih odigranih utakmica „Osvit“ je polučio 16 igara u svoju korist, izgubio ih 6 a neodlučno odigrao 3, dao 72, a primio 49 goala. U ovim utakmicama igralo je 27 igrača i to: Košta J. 24 p. Rončević P. 22 p. Kacian 22 p. Crnogaća 20 p. Bego 19 p. Rončević D. 17 p. Sunko 15 p. Bonačić 14 p. Kos 13 p. ostali koji po nekoliko koji po jednu utakmicu. U ovim utakmicama najbolji je goalgeter centar Bego koji je dao 21 goal, zatim Košta lijeva spojka koji je dao 11 gol. pa najbolji igrač našeg tima Kacijan koji je dao 9 golova. Važno je da se napomene što se tiče igre, da je naš tim homogen i uigran nadasve borben, što se tiče kolegijalnosti, drugarski raspoložen, odan svom kapetanu i upravi, valjan od publike, drag Šibeniku.

U Nedjelju „Osvit“ igra u Sučurcu proti „Jadrana“ prvenstvenu utakmicu. Iz Šibenika igrači putuju u 10 sati autobusom, vraćaju se u 7.30 sati. Mnogo športaša sorema se u Sučurac.

Iz P. Š. K. „KRKE“ Uprava krke odlučila je da se svi regatni veslači podvrgnu treningu i to u četvrtak u 2 sata posl. p. i u nedjelju u 10 sati prije p. bez obzira na vrijeme. —

Priopćeno *)

Gosp.

PODOLSKI JOSIP

Šibenik

U „Narodnoj Tribuni“ br. 45 od 5. ov. mj. a u odgovoru g. Berce i drugova navedeno je, da moja izjava u pitanju Vašeg ispita ne odgovara istini i da vi imate svjedoka pred kojima sam ja rekao: Kako ću ga srušiti, kad je bolji od nas.

Pitam ja Vas, da mi navedete jesam li s Vama ikada drugovao odkada ste u Šibeniku i jesam li bio na ijednoj Vašoj radnji ili radnji Vaših poslodavaca, pa da bi mogao procijeniti Vašu sposobnost u soboslikarskom zanatu.

Vi ste se samnom upoznali tek zadnje vrijeme i što kad ste slikali u crkvi sv. Duha. Dolazili ste k meni u svrhu da Vam dođem pri ruci Vašim zaprekama.

U pogledu Vašeg ispita stvar stoji kao što sam ranije tvrdio. Ja sam primio poziv od Udruženja i obavjest da će te kod mene polagati praktičan rad. Odmah sam poziv povratio s primjedbom da kod mene ne može niko polagati radi moje bolesti.

Istina je da su k meni dolazila razna lica i postavljala mi pitanja o Vama, da li ste sposoban it.d. Tada nijesam ni pomišljao zašto me pitaju i ko ih šalje. Tim licima ja sam odgovarao samo to, da ste Vi dobar firmopisac i da radite slike po crkvama, a to ne spada u struku soboslikara, pa nijesam mogao tvrditi da ste bolji od nas u soboslikarskom zanatu.

Nije moja krivnja da su neki ljudi moje riječi krivo razumjeli i mislili da Vas hvalim kao soboslikara. Ja Vam nijesam kriv što ste pali na ispitu, pak je najbolje da moju osobu pustite na miru. Nijeste Vi ni prvi ni zadnji koji je pao ispit.

Mirko Peršen

soboslikarski majstor

Žalba g. Podolski Josip proti odluke ispitne komisije iz praktičnog zanata ličilaca, firnopisca i soboslikara, a na kojemu su gg. Katalinić Mate i Bumber Ivan kao članovi ispitne komisije oborili goreimenovanog žalioca, uvažena je, pak je kr. banska uprava poništila pod broj 15713 od 27 XI 1933.

Berce M. Petar.

*) Za članke pod ovom rubrikom uredništvo ne odgovara.

DRŽAVNE NABAVKE

(Oglase kod Trg. Ind. Komore, Split)

Rekonstrukcija drž. puta br. 6. Licitacija pri Sres. nač. Mostar 15 XII.

Betonski most na putu br. 6. Licitacija pri Sres. nač. Mostar 16 XII.

Mjedene, bakrene cijevi i bronz u šipkama za Pom. Ars. Tivat. Pon. 17 XII

Cepanice za željeznic. Zgreb. Lic. 16 XII

Uredjaj za letovanje akumulat. ploča, klorlauciun, grafit, solna kiselina itd. za Pom. Ars. Tivat. Ponude 19 XII.

Bronz. lim, cink. lim za Pom. Ars. Tivat. Ponude 17 XII.

Nafta i petrolej za Split. Lic. 18 XII.

Asbest, uže, pletenice, muzički materijal za Pom. Ars. Tivat. Ponude 18 XII.

Podmirite pretplatu!

Svečane proslave 1 decembra u Sjev. Dalm.

Biograd

Sokolsko je društvo svoj praznik svečano proslavilo.

Uoči praznika priređena je bakljada i ophod mjestom predvođen društvenom glazbom, koji se je razvio u velebnu manifestaciju sokolske i nacionalne svjesti.

Na sam praznik svečanost je započela budnicom sokolske glazbe u 6 s. ujutro. U 9 sati društvo je korporativno sa svim svojim kategorijama sudjelovalo svečanom blagodarenju u crkvi. Nakon blagodarenja formirala se velebna povorka i prošavši cjelim mjestom svršila je u Sokolskom domu gdje je bilo tada očitano blagodarenje od pravoslavnog sveštenika, koji je održao i prigodno slovo.

Tačno u 11 sati bila je državnom himnom otvorena svečana sjednica upravnog odbora ovoga društva. Sjednicu je otvorio društveni starešina brat Ivo Pelicarić, koji se sa par riječi sjetio braće preminule tokom 1933 godine kao i braće, koja su tokom iste godine stekla zasluga za društvo. Nakon toga održao je prosvetar društva brat Jović vrlo ljepo predavanje o značenju 1 decemra. Dalje su na dnevnom redu bile dvije deklamacije recitovane od naraštajca te nekoliko muzičkih kompozicija svečanog i patriotskog karaktera, koje je otsvirala društvena glazba. Kao posljednja tačka sljedio je svečani zavjet novih članova sa govorom starešine. Svečani je zavjet položio 22 člana. Pošto je bio sav program izvršen, brat starešina je sa par riječi zaključio sjednicu, a glazba je otsvirala jednu koračnicu.

Koncert društvene glazbe koji je bio zakazan za 3 sata p. podne, nije bio održan radi sitne kiše, koja je padala cijeli dan.

Navečer u 8 sati održana je u društvenom domu svečana akademija koja je, bez preteravanja, koli u moralnom toli i u materijalnom pogledu odlično uspila.

Kao prve dvije tačke recitovane su ove deklamacije, i baš: „Na Dan Ujedinjenja“ i „Tri Jugoslovenke.“

Kao treća tačka odigran je igrokaz od Igora Vidica „Zdravo Domovino“ koji je po svojoj sadržini bio prigodan za taj dan. Diletanti su ga vrlo dobro odigrali i pobrali veliki aplauz publike. —

Kao daljnje tri točke sljedile su vježbe: „Oslobođenje Istre“ — simboličke vježbe muške i ženske djece; „Vježbe ženske djece s vjencima“ te ritmičke vježbe članova, „Vježbe desetorice“. Vježbe su izvedene skladno i precizno, tako da su na publiku ostavile ljepi dojam sokolske discipline i izvježbanosti. Naročito su bile s velikim aplauzom nagrađene vježbe muške i ženske djece „Oslobođenje Istre.“ —

Time je bio program akademije završen, nakon čega se u najljepšem raspoloženju razvio ples sve do dva sata u noći.

Iako je cijeli dan padala kiša, proslava je dana Ujedinjenja u Biogradu n/m bila obavljena.

Radio Philips trocjevni kompletan, akumulatorom i baterijom. U potpuno ispravnom stanju. Može se slušati bez obaveze. Prodaje se radi odlaska, obratiti se na Baldekin, kuća Kalpić.

Vodice

Proslava Ujedinjenja izvršena je veoma svečano. Mjesto je bilo iskićeno zastavama. Poslije crkovnog obreda razvila se impozantna povorka uza svu kišu. U povorci je sudjelovala glazba, sve kategorije sokola sa zastavom, školska djeca, općinska uprava, pretstavnici vlasti i društava, kao i mnogobrojno građanstvo.

Pred punom dvoranom uprava Sokolskog društva je održala svoju svečanu sjednicu, na kojoj je starešina brat M. Dunatov održao izvanredan govor koji je često prekidan poklicima. Na kraju je govornik nagrađen sa živim aplauzmom. Ispjevana je himna nova braća sokoli su položili zakletvu i izvršeno je prevođenje članova. Poklicima Nj. Vel. Kralju Jugoslavije i Sokolstvu završena je bila ova svečana sjednica.

3 Decembra u Sokolskom društvu izvedena je svečana akademija, pred punom Dvoranom.

Tijesno

1 Decembra proslavljen je u Tijesnu vanredno svečano. Proslava počela je pucanjem iz mužara kada su mješćani rasvjetlili svoje domove. U jutro bilo je svečano blagodarenje, kojem je prisustvovalo usprkos slabog vremena mnoštvo naroda pored predstavnih vlasti i društava. Nakon blagodarenja cijelokupno sokolstvo formiralo je povorku, koja se sa ostalim učesnicima predvođena mjesnom glazbom uz klicanje Nj. Vel. Kralju i Jugoslaviji uputila pred općinski dom gdje je uz predgovor člana opć. uprave g. Olivari, starosta sokola brat Obrator održao patriotski govor, koji je često bio prekidan poklicima Kralju i Jugoslaviji. Na večer održana je u sokolani svečana akademija, koja je započela impozantnim govorom učiteljice Crnčević o značenju tog dana a nastavljena je pjevanjem himne, ritničkim vježbama ženskog podmlatka i naraštaja, deklamiranjem nacionalnih pjesama i dječjim igrokazima i na koncu je vrlo uspješno bila izvodena jedna komedija u 2 čina. Uspjeh je bio izvanredan. Sve su tačke programa osobitom požrtvovnošću društvenog prosvjetara učiteljice Crnčević bile veoma prezirno izvedene. Posjet je bio neočekivano veoma velik, tako da je sokolana bila premalena, da se sve primi, te će se program morati da opetuje u narednoj nedjelji. Ovo je prva i vrlo uspjela prigoda, koju daje tek uspostavljeno soklsko društvo u Tijesnome, koju je na čelu vrlo agilni starosta apotekar Obrator.

Zablaće

Velika proslava 1 decembra. Sokolska četa u Zablaću proslavila je ove godine „Dan Ujedinjenja“ osobito svečano. U 10 sati četa je prisustvovala svečanom blagodarenju. Obrazovana duga povorka Sokolaša i naroda koja je promaršila kroz selo manifestujući Veliki Dan pjevanjem nacijon. pjesama i oduševljeno gromkim poklicima Kralju, Jugoslaviji i Sokol.

Održana je svečana sjednica u Sok. prostorijama koja je izvršena klicajući. Neimarima Velike i Nedjeljive Jugoslavije „Živeo i Slavà“ !

Sutradan uveče četa priredila je svoju svečanu akademiju u korist Poml. crv. krsta Osnovne škole u Zablaću, koja je uspjela nad svakim očekivanjem. Gledaoci bili su oduševljeni djecom i članovima klicali im toplo „Živjeli.“ — Na kraju Akademije br. prosvjetar toplo se zahvalio narodu na ogromnom odazivu i klicalo se zatim oduševljeno Kralju, Jugoslaviji i Sokolstvu. —

Treba istaknuti da su mladi Sokoli članovi i članive, seoski momci i djevojke žilave sarađivali kroz 2 mjeseca u spremanju svečane proslave Prvog decembra. Po prvi put su oni nastupili na pozornicu i pokazali divne i zavidne uspjehe kao diletanti. Daleko od ukočenosti i treme bili su slobodni, gipki, pa su oduševili svoje mještane gledaoce. Dokazalo se da volja i rad može učiniti čudesa. Pokazali su da i siromašno zabačeno selo može snažno koračati u bolju i svjetliju budućnost, kada se upregnu sve sile dok se ne dođe željenom cilju. Veliki broj siromašnih seljaka pripušten je na Akademiju besplatno. Prihod je bio skroman, ali je zato moralni i nacij. uspjeh bio ogroman.

Proslavu 1 Decembra narod je obogatio dušu svoju, najljepšim utiscima koje je svaki pojedinac duboko urezao u srce da ih čuva kao najvišu Svetinju.

Prosvetar.

Kemički čisti i bojadiše odijela
najbolje i najbrže uz umjerenu cijenu
poznata i odlikovana radnja
M. DOMIĆ
Kr. dvorski dobavljač
SPLIT
Parna praon. i gladion. rublja

Trgovina koža, cipela i šport. predmeta
Aleksandar Anweiler
ŠIBENIK, ulica Kr. Tomislava 4
Specijalna radionica za sve vrste cipela. BOJADIŠEMO KOŽNATE KAPUTE. Popravljamo sve vrsti kaljače i gumene cipele.

JOSIP JADRONJA - Sibenik
Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica
Poveljeni
Trgovački - Pomorski Mešetar.
Uteroeljeno 1906. - Brzoj. Šped.
Jadronja Telef. broj 3 i broj 27
Komision. skladištai zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

ANTE FRUA — SIBENIK
Najveće skladište SMC svih vrsta vune, svila, pamuka, za pletenje i vezenje TRIDENT konac. Kratke i galanterijske robe, svih vrsta valei krojačkog pribora. Trikotaške robe, vešta, šlova, kapa, košulja, marama, čarapa itd

Svjetska kronika

U ministarstvu unutraš. posl., saobraćaja, poljoprivrede odlikovan je veći broj činovnika.

Novi studenski list „Omladinska Akcija“ izašao je u Zagrebu u redakciji studenata Kuprešanina i Nikoliča.

Veliko fašističko vijeće sastaje se ovih dana u Rimu i na dnevnom redu nalaze se samo dva pitanja a to su: odnosi prema Ligi naroda i uređenje dugova USA.

Na atlanskoj obali zbog nenadnog nastupa jake zime zaleđene su neke luke. U Italiji pada već nekoliko dana gusti snjeg.

Splitski biskup dr. Bonefačić stavio je van snage odluku biskupskog ordinarijata da nac. društva ne mogu pohađati crkvu sa svojim zastavama.

Prota Mihajlo Popović izdao je u Beogradu knjigu „Istorijska uloga srpske crkve u čuvanju narodnosti i stvaranju države.“

Francusko-njemačka privredna konferecija započela je radom u Parizu. O samoj konferenciji štampa obih zemalja džnosi dosta oskudne izvjestaje.

Čehoslovački 48 puk „Jugoslavija“ vrlo svečano je proslavio jugoslavenski državni praznik 1. decembra

Bugarski kralj Boris dolazi druge nedjelje u Beograd prema pisanju bugar. vladinog lista „Pobjeda.“

Lindbergh je dva puta s neuspjehom startao za ljet preko južnog Atlantika. Skoro da nije došlo do katastrof.

Temeljni kamen školskoj zgradi u Sušaku postavljen je jučer. Troškovi će iznositi nekoliko milijuna dinara.

Palača burze rada u Splitu započet će se graditi u najskorije vrijeme. Samo se čeka odobrenje centralne uprave u Beogradu.

Medjunarodna izložba fotoamaterskih radova bit će upriličena u Ljubljani inicijativom tamošnjeg fotokluba.

Naš veliki tromotorni avion tipa „Spartan“ sudjelovat će na velikim avijatičkim svečanostima u Kairu.

Čehoslovačko ministarstvo vojske je odredilo da se vojnicima neda više kruh na porcije, već da svaki vojnik dobije toliko kruha koliko želi.

Austrijsko svećenstvo povlači se iz političkog života. Crkvene vlasti pozvale su svećenike da polože svoje mandate.

Litvinov je izjavio novinarima da vjeruje u mogućnost skorog rata, pošto sav mehanizam za rat već postoji.

U Beogradu će se navodno porušiti 350 zgrada, jer su podignute na bespravan način.

U Novom Sadu je jedna trafikantica primila dopisnu kartu, koja je putovala 17 i pol godina. Karta je predana na talijanskom frontu 1916 god.

Osnovano je američko-njemačko društvo u New Jorku za suzbijanje protunjemačke propagande. Društvo raspolaže sa ogromnim kapitalom.

Na Leipciškom procesu došlo je iznenadu do senzacionalnog prjedloga obrane, da se ispita nije li pak moguće da je Van der Lubbe sam podmetnuo požar u Reichstagu.

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI i SIN, Šibenik. Odgov. urednik: zamenj Hamilkar Vitaliani